

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/16/2023
Identifikačné číslo spisu:	2212213302
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2212213302.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo 1, Bratislava, IČO: 31 322 832, zastúpeného Advokátska kancelária Legal Cases s.r.o., Alžbetínske námestie 328, Dunajská Streda, proti žalovanému MK TERRA s.r.o., Dunajská 8, Bratislava, IČO: 45 378 380, zastúpeného advokátskou kanceláriou LEGAL & CORP s.r.o., Gajova 11, Bratislava, o zaplatenie 171 449,09 eura s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe žalovaného o zaplatenie 1 979 157,80 eura a trov konania, konajúc o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 31Cob/17/2022-823 zo dňa 24. mája 2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

Konanie na súde prvej inštancie

1. Okresný súd Dunajská Streda, ako súd prvej inštancie, rozsudkom č. k. 5Cb/34/2013-644 zo dňa 18. decembra 2018 v spojení s opravným uznesením č. k. 5Cb/34/2013-756 zo dňa 1. júna 2020 a opravným uznesením č. k. 5Cb/34/2013-789 zo dňa 12. januára 2022, výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 171 449,09 eura s úrokom z omeškania 9,25 % ročne zo sumy 33 580,89 eura od 18. júla 2011 do zaplatenia, zo sumy 42 116 eur od 16. augusta 2011 do zaplatenia, úrok z omeškania 9,1325 % ročne zo sumy 110 752,20 eura od 3. decembra 2011 do 28. decembra 2011 a úrok z omeškania 9,1325 % ročne zo sumy 95 752,20 eura od 29. decembra 2011 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. nárok žalobcu na zaplatenie časti úrokov z omeškania zamietol, výrokom III. vzájomnú žalobu žalovaného zamietol, výrokom IV. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi trovy konania v plnej výške a výrokom V. rozhodol o tom, že o výške náhrady trov konania

rozhodne po právoplatnosti rozsudku v samostatnom uznesení. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 40a, § 49a, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 267 ods. 1, § 369 ods. 1, § 547 ods. 1 až 6 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej „Obchodný zákonník“ alebo „ObZ“), § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

2. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 171 449,09 eura s príslušenstvom na tom právnom základe, že medzi ním a žalovaným bola uzavretá dňa 11. novembra 2010 zmluva o dielo pod č. 13013040, pozmenená dňa 16. mája 2011 Dodatkom č. 1, kde v zmysle čl. 2 ods. 2.1 Zmluvy bola predmetom realizácia diela likvidáciou odstavených výrobných jednotiek Reforming 3, Reforming 4 a časť zariadenia redestilácie reformátu vrátane položiek nadzemných potrubí a odpredaj kovového šrotu z týchto prevádzok žalobcom žalovanému. V zmysle čl. 5 Zmluvy bola dojednaná cena diela 1 300 000 eur bez DPH a cena za kovový šrot 1 600 000 eur, všetko ako pevná cena s tým, že podrobný rozpis nákladov bol obsiahnutý v prílohe č. 1 k Zmluve. Dodatkom č. 1 bola dohodnutá zmluvná cena za vykonané dielo znížená na konečných 305 327,59 eura bez DPH. Cena za odpredaný kovový šrot, ktorú bol povinný žalovaný zaplatiť žalobcovi podľa Dodatku č. 1, bola stanovená vzájomnou dohodou strán ako jednotková cena vo výške 200 eur za tonu kovového šrotu bez DPH. Konečná cena za odpredaný kovový šrot bola dohodnutá ako násobok reálne vyvezeného množstva kovového šrotu v stanovenej jednotkovej cene. Podľa dojednania strán, výška faktúr za kovový šrot bola určená na základe sumáru mesačných vážnych lístkov odovzdaných žalovaným žalobcovi. Zmluvné strany dohodli vzájomné započítanie vystavených faktúr s tým, že bolo povinnosťou žalovaného uhradiť žalobcovi vzniknutý nedoplatok podľa čl. 6 ods. 6.10 zmluvy. Na základe dohody o započítaní uzavretej dňa 20. decembra 2011, na základe ktorej mala zaniknúť celá pohľadávka žalovaného voči žalobcovi a väčšia časť pohľadávok žalobcu voči žalovanému vzniknutých z titulu zmluvy o dielo. Ku dňu podania žaloby existovala pohľadávka žalobcu voči žalovanému vo výške 171 449,09 eura vystavenej žalobcom žalovanému za odobratý kovový šrot, a to faktúrami č. 201101387 z 2. júna 2011 na sumu 72 572 eur, splatná 17. júla 2011 (ktorá bola započítaná v časti 29 895,11 eura a zároveň znížená o sumu 9 096 eur na základe dobropisu č. 201101521 vystaveného 16. júna 2011 z titulu nesprávne uvedeného množstva kovového odpadu v pôvodnej faktúre) aktuálna suma faktúry 33 580,89 eura; faktúra č. 201101617 vystavená 1. júla 2011 na sumu 42 116 eur splatná 15. augusta 2011 a faktúra č. 201102438, vystavená 3. októbra 2011 na sumu 116 816,40 eura splatná 2. decembra 2011 (dňa 28. decembra 2011 čiastočne uhradená žalovaným v sume 15 000 eur a zároveň znížená o sumu 6 064,20 eura na základe dobropisu č. 201201830 z 27. júla 2012, z titulu nesprávne uvedeného množstva kovového odpadu v pôvodnej faktúre) aktuálna suma neuhradená z tejto faktúry predstavovala sumu 93 752,20 eura, ako nárok žalobcu z neuhradeného plnenia odobratého kovového šrotu žalovaným v zmysle zmluvy a platného dodatku č. 1, ktorý tovar doposiaľ nezaplatil.

Konanie na odvolacom súde

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu jeho vyhovujúceho výroku a zamietajúceho výroku vo vzťahu k vzájomnej žalobe a výroku o trovách konania (výroky I., III. a IV.) podal včas odvolanie žalovaný, o ktorom Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) rozhodol tak, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keď rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch I., III. a IV. vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

4. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí poukázal, že súd prvej inštancie vzájomnú žalobu žalovaného zamietol vo výroku III. pre neunesenie dôkazného bremena žalovaným, ktorý nepreukázal ním tvrdenú relatívnu neplatnosť dodatku zmluvy o dielo z dôvodu, že bol žalobcom uvedený do omylu a ani neplatnosť samotnej zmluvy o dielo pre nedojednanie množstva dodaného tovaru. Odvolací súd konštatoval, že žalovaný síce v odvolaní napadol celý zamietajúci výrok vo vzťahu k vzájomnej žalobe, avšak pokiaľ ide o časť nároku týkajúceho sa prác naviac, neuviedol vo svojej odvolacej argumentácii žiadne relevantné odvolacie dôvody, pre ktoré považuje rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti za nesprávny, a preto táto časť odvolania nebola predmetom odvolacieho prieskumu.

4.1 Odvolací súd ďalej uviedol, že ak by došlo pri uzatváraní dodatku k zmluve na strane žalovaného k omylu, nemožno ho považovať za ospravedlniteľný. Žalovaný v konaní nepreukázal, že by žalobca u neho takýto omyl úmyselne vyvolal, keď v konaní nebolo sporné, že žalovaný po splnení podmienok ako víťazný uchádzač ďalšiu zákazku aj získal, avšak sám žalovaný zmaril získanie tejto zákazky neuhradením svojho záväzku voči žalobcovi, čo bola nevyhnutná podmienka získania projektu u žalobcu a ktorá skutočnosť bola žalovanému známa. Nebolo preto podľa odvolacieho súdu podstatné zistenie, či príslub žalobcu bol alebo nebol na priamu zákazku. Podľa odvolacieho súdu, žalobca nemohol uviesť žalovaného do omylu, pretože v konaní mal za preukázané a nesporné, že žalobca realizuje svoje zákazky verejnými ponukovými konaniami a žalovanému bol tento postup známy.

5. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, odvolací súd konštatoval, že tento odvolací dôvod naplnený nebol. Uviedol, že súd prvej inštancie správne právne posúdil aj zmluvu o dielo uzatvorenú medzi stranami sporu, keď ju podľa obsahu posúdil ako zmiešanú zmluvu, ktorá obsahuje znaky tak zmluvy o dielo, ako aj kúpnej zmluvy o odkúpení demolovaného kovového šrotu. Taktiež konštatoval, že sa správne vysporiadal aj s námietkami žalovaného o neplatnosti uzatvorenej kúpnej zmluvy pre nešpecifikované množstvo tovaru, keď poukázal na čl. 5 bod 5.2 zmluvy o dielo, v zmysle ktorej základom zmluvnej ceny bola cenová ponuka ako príloha č. 1, kde je jasne uvedené množstvo tovaru (kovového šrotu) 8 000 ton. Odvolací súd konštatoval, že správne preto dospel k záveru, že dojednanie v časti odkúpenia kovového šrotu bolo pre žalovaného jednoznačné a zrozumiteľné, v súlade s ustanovením § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto nebolo dôvodné spochybniť dojednanie medzi stranami.

5.1 Odvolací súd konštatoval, že pokiaľ sa týka námietky nesúhlasu žalovaného s hodnotením dôkazov súdom prvej inštancie, a to výsluchom svedkov Ing. Z. a p. R., vykonaním týchto dôkazných prostriedkov sa nezistili skutočnosti preukazujúce žalovaným tvrdenú skutočnosť, že bol žalovaný uvedený do omylu. Konštatoval, že CSP vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov. Záver, ktorý si sudca urobí o vykonaní dôkazov z hľadiska pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou vnútorného presvedčenia a logického myšlienkového postupu. Súd nie je viazaný princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak konečné meritórne rozhodnutie by malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. V tomto smere súd prvej inštancie dôsledne postupoval v zmysle § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Uviedol, že hodnotenie dôkazov súdu prvej inštancie neodporuje zásadám logiky a ani zistenému skutkovému stavu.

6. Odvolací súd tiež konštatoval, že pokiaľ ide o vyhovujúci výrok I., ktorý síce žalovaný napadol odvolaním, avšak vo vzťahu ku ktorému neprodukoval odvolaciu argumentáciu, práve naopak, opakovane aj v odvolaní uvádzal, že pohľadávku žalobcu na zaplatenie sumy 171 449,09 eura uznáva, tento sa z uvedených dôvodov nemohol stať predmetom vecného prieskumu odvolacím súdom.

7. Z odôvodnenia odvolacieho súdu tiež vyplýva, že žalovaný až po uplynutí odvolacej lehoty nepripustne rozšíril odvolací dôvod, v ktorom namietal, že súd prvej inštancie nedal stranám odpoveď na všetky právne otázky, pretože neodpovedal na otázku, aký príslub ďalšej zákazky žalobca žalovanému dal, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Tento odvolací dôvod bol s poukazom na § 365 ods. 3 CSP vylúčený z odvolacieho prieskumu. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že dôvody, na základe ktorých sa rozhodnutie odvolaním napáda, môže odvolateľ meniť, modifikovať a dopĺňať. Toto právo však môže využiť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Uplynutím tejto lehoty možnosť dopĺňať odvolanie zaniká. Poukázal, že odvolací súd je dôvodmi a rozsahom odvolania viazaný, čím sa obmedzuje preskúmavacia právomoc odvolacieho súdu maximálne na rozsah a dôvody vymedzené v odvolaní (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/279/2010).

8. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd uviedol, že skutočnosti uvedené v odvolaní neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie

a vecnú správnosť napadnutého rozsudku a ako vecne správny v zmysle ustanovovania § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

Dovolanie žalovaného

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie žalovaný (ďalej aj len „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odôvodnil § 421 ods. 1 písm. a) CSP a navrhol dovolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalobcu zaviazhe zaplatiť žalovanému istinu vo výške 1 979 157,80 eura s príslušenstvom a zároveň, aby žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvostupňového ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

10. V odôvodnení dovolania uviedol, že podstatnou otázkou pre posúdenie vzájomnej žaloby dovolateľa, ktorá má vplyv na celé konanie je, či bol Dodatok č. 1, ktorým došlo k zníženiu ceny diela, právnym úkonom zrealizovaným zo strany žalovaného v omyle, a teda neplatným právnym úkonom v zmysle ustanovenia § 49a OZ. Uviedol, že omyl, tvrdený žalovaným, spočíva v tom, že žalobca zastúpený svojim štatutárnym zástupcom, prisľúbil žalovanému za podpis Dodatku č. 1 získanie ďalšej zákazky, ktorá bola konkrétne pomenovaná. V prípade, ak by v konaní bola preukázaná existencia tohto prisľubu, ktorý nakoniec nebol naplnený, potom by táto okolnosť musela spôsobiť preukázanie omylu s právnym dôsledkom neplatnosti tohto právneho úkonu podľa ustanovenia § 49a OZ. Žalovaný preukázal existenciu prisľubu na priamu zákazku svedeckou výpoveďou Ing. Z. na pojednávaní dňa 6. apríla 2018. Má za to, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný podpísal Dodatok č. 1 iba preto, že za podpis tohto dodatku mal prisľúbenú od žalobcu ďalšiu zákazku s označením Kumen propílen. Dovolateľ ďalej uviedol, že svedok Ing. Z. potvrdil, že prisľub ďalšej zákazky s označením Kumen propílen bol zo strany štatutárneho zástupcu žalobcu p. Világiho uskutočnený a že sa jednalo o prisľub priamej zákazky, nie akýsi prisľub toho, že sa žalovaný môže zúčastniť verejnej obchodnej súťaže, ktorej sa v čase diania prisľubu už nesporne aj zúčastnil, taktiež nie je pochopiteľné, aký benefit by potom žalovaný za vzdanie sa nároku na sumu 994 672,41 eura dostal. Uviedol, že súd prvého stupňa mal za preukázané, že žalobca skutočne prisľúbil žalovanému za podpis Dodatku č. 1 ďalšiu zákazku a bol názoru, že tento prisľub nebol na priamu zákazku. Dovolateľ poukázal, že súd prvého stupňa nezodpovedal odpoveď na otázku, čo vlastne žalobca žalovanému prisľúbil, pričom túto otázku považuje za podstatnú pre rozhodnutie tohto sporu.

11. Dovolateľ namietol, že záver odvolacieho súdu, že nebolo podstatné zistenie, či prisľub žalobcu bol alebo nebol na priamu zákazku považuje za nepochopiteľný, nakoľko táto otázka je pre spor zásadná. Žalobcova procesná obranu spočívala v tom, že nešlo o prisľub priamej zákazky a že prisľub bol dodržaný tým, že žalovaný uspel vo verejnom ponukovom konaní. Ak by bolo žalovanému prisľúbené priame a bezpodmienečné zadanie, toto dodržané nebolo a právny úkon, by bol právnym úkonom urobeným v omyle a ako taký absolútne neplatný. Dovolateľ poukázal, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí ustálil, že prisľub bol dodržaný, nakoľko žalovaný uspel vo verejnom ponukovom konaní, t.j. de facto ustálil, že prisľub znel na úspech vo verejnej súťaži s kritériom najnižšej ceny, čo považuje dovolateľ za vyvrátiteľné svedeckými výpoveďami ako aj výpoveďou štatutárneho orgánu. Poukázal, že odvolací súd sa vyjadril k výhodnosti, resp. nevýhodnosti podpisu Dodatku č. 1 zo strany žalovaného, čo je zásadná právna otázka pre toto konanie. K tejto otázke sa vyjadroval aj žalobca, keď tvrdil, že pre žalovaného bol podpis dodatku výhodný, a to napriek tomu, že si ním znížil cenu diela na ktorú mal právny nárok, zo sumy 1 300 000 eur + DPH na sumu 305 327,59 eura + DPH. Otázku, prečo by podpisoval žalobca právny úkon, ktorým sa vzdáva sumy 1 milióna eur, považuje za podstatné pre rozhodnutie tohto sporu.

11.1 Namietal taktiež, že odvolací súd vylúčil z prieskumu odvolací dôvod žalovaného, spočívajúci v námietke, že súd prvého stupňa nedal stranám odpoveď na všetky práve otázky, na ktoré odpoveď dať mal, t.j. na otázku, aký prisľub ďalšej zákazky žalobca žalovanému dal, s odôvodnením, že tento odvolací dôvod žalovaný označil až po uplynutí odvolacej lehoty.

12. Dovolateľ ďalej namietal, že napadnutý rozsudok je prekvapivý v časti argumentácie týkajúcej sa konštatovania, že podpisom dodatku z pohľadu kúpnej ceny pre žalovaného sa nič nezmenilo, nakoľko sa iba cena 1 600 000 eur za 8 000 ton zmenila na jednotkovú cenu 200 eur za 1 tonu, čo je presne to isté. Uviedol, že vychádza z posúdenia, ktoré nikdy nebolo v argumentačnej línii žalobcu ani žalovaného a dovolateľ tak nemal možnosť sa proti tomu brániť.

Vyjadrenie žalobcu k dovolaniu

13. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca písomným podaním, pričom uviedol, že pokiaľ žalovaný svoje dovolanie vyvodzuje z nezodpovedania otázky podstatnej pre celé konanie, mal svoju dovoláciu argumentáciu zamerať na označenie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, od ktorého sa mal odvolací súd pri posudzovaní tejto podstatnej otázky odchýliť a vysvetliť v čom konkrétne. Poukázal pri tom na názor vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/6/2017 zo dňa 6. marca 2017 podľa ktorého v dovolaní, ktoré prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP má a) dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená. Argumentoval, že dovolateľ opakuje svoju argumentáciu zo súdneho konania na oboch inštanciách a nevyhovел požiadavke CSP a judikatúry na riadne odôvodnenie dovolania a uvedený dovolací dôvod nebol preukázaný. Uviedol tiež, že dovolateľ namietal viaceré nedostatky procesného postupu odvolaciemu súdu, tie však bližšie nešpecifikoval. Ako odvolací dôvod uviedol len ustanovenie § 421 ods. 1 CSP. Nie je teda zrejmé či namieta aj iný odvolací dôvod ako už uvedený. S ohľadom na uvedené navrhol dovolanie žalovaného v zmysle § 448 CSP odmietnuť.

Konanie pred dovolacím súdom

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“ alebo aj „Najvyšší súd SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 CSP advokátom, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

15. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti dovolania podaného žalovaným.

16. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

17. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti).

18. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) ktorá

je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

20. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

21. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

22. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

23. Najvyšší súd z obsahu dovolania zistil, že dovolateľ nad rámec explicitne uvedeného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, namietal taktiež porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktoré malo spočívať v nesprávnom procesnom postupe v miere, ktorá znemožnila, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva.

24. V danom prípade dovolací súd skúmal dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ako aj § 420 písm. f) CSP.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

25. Dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pričom uviedol, že odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu mal spočívať v tom, že sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal s dovolateľovou argumentáciou predloženou súdu, a to či išlo medzi žalobcom a žalovaným o prísľub na priamu zákazku alebo nie, pričom poukázal, že ide o zásadnú otázku pre rozhodnutie sporu. Argumentoval ustálenou rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR týkajúcej sa otázky riadneho a presvedčivého odôvodnenia rozhodnutia.

26. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

27. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

27.1 Pre záver o tom, že ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

28. Dovolateľ naformuloval otázku tak, či bol Dodatok č. 1 (k zmluve uzavretej medzi žalobcom a žalovaným - pozn. dovolacieho súdu), ktorým došlo k zníženiu ceny diela, právnym úkonom zrealizovaným zo strany žalovaného v omyle, a teda neplatným úkonom v zmysle § 49a Občianskeho zákonníka. Namietal, že tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd nedali odpoveď na otázku čo prisľúbil žalobca žalovanému.

29. Dovolateľom naformulovaná otázka je otázkou skutkovou vo vzťahu k obsahu prisľubu, ktorý mu mal podľa žalovaného žalobca dať. Posúdenie Dodatku č. 1 ako neplatného právneho úkonu v zmysle § 49a Občianskeho zákonníka síce je otázkou právnou, avšak vzhľadom na skutočnosť, že nebol skutkovo zistený a súdom ustálený obsah a existencia tvrdeného prisľubu priamej zákazky, je otázka posúdenia neplatnosti Dodatku č. 1 pre takto vyvolaný (žalovaným tvrdený) omyl, len otázkou hypotetickou. Bez skutkového ustálenia existencie prisľubu a jeho obsahu, nie je možné ani posúdiť správnosť právneho posúdenia, či mohol, alebo či vyvolal omyl žalovaného, ktorý bol rozhodujúci pre vykonanie tohto právneho úkonu, a ktorý mohol spôsobiť jeho neplatnosť v zmysle § 49a Občianskeho zákonníka. Samotná skutočnosť, že sa žalovaný nestotožňuje so závermi odvolacieho súdu a polemizuje s nimi, nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 CSP, ktorého obsahom má byť právna otázka od ktorej závisí rozhodnutie vo veci. V prípade, ak by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03). Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že na podklade dovolania žalovaného nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a dovolanie žalovaného ako neprípustné v zmysle § 447 písm. f) CSP odmietol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

30. Pre naplnenie prípustnosti dovolania dovolateľom vymedzeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP (vychádzajúc z obsahu dovolania) je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1) nesprávny procesný postup súdu, 2) tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3) intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ v rámci tohto dôvodu namietol, že napadnutý rozsudok nespĺňa základné atribúty odôvodnenia rozsudku. Je prekvapivý, nakoľko vychádza z posúdenia, ktoré nikdy nebolo predmetom argumentácie jednej či druhej strany sporu a žalovaný tak nemal možnosť sa ani proti týmto záverom brániť. Namietal, že odvolací súd ustálil, že zníženie ceny diela na mieste, bolo z dôvodu, že sa údajne zmenšil rozsah diela, keďže nebolo potrebné vynaložiť náklady na ich búranie v rozsahu vychádzanom z objemu 8 000 ton. Podľa odvolacieho súdu množstvo 8 000 ton za 1 600 000 eur bolo dohodnuté, potom nevyhnutným záverom, ktorý z uvedeného plynie je, že ak žalobca v pozícii kupujúceho nikdy nebol povinný platiť plnú sumu, ale iba alikvótnu sumu. Žalobca vo svojej argumentácii počas súdneho sporu uvádzal, že mal platiť sumu 1 600 000 eur za akékoľvek množstvo šrotu. Taktiež namietal názor odvolacieho súdu, že žalovaný uzavrel dodatok k zmluve, kde už bolo zohľadnené nižšie množstvo dodaného šrotu, pri

zachovaní pevne stanovenej ceny diela, kde sa len spresnilo množstvo vyvezeného šrotu pri tej istej cene za tonu ako v pôvodnej zmluve o dielo. Poukázal, že cena spresnená nebola, iba sa zmenila kúpna cena za jednotkovú. V ďalšom taktiež namietal, že z prieskumu odvolacieho súdu bol vylúčený odvolací dôvod žalovaného, spočívajúci v námietke, že súd prvého stupňa nedal stranám odpoveď na všetky právne otázky. Nezodpovedal otázku, aký prísľub ďalšej zákazky dal žalobca žalovanému, pričom túto otázku považuje za podstatnú pre rozhodnutie vo veci samej.

31. Dovolací súd uvádza, že podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP možno rozumieť aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť (nielen uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky a tvrdenia strán zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom, viď napr. II. ÚS 419/2021), nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

32. Dovolací súd posúdil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu komplexne aj s rozhodnutím súdu prvej inštalácie a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spĺňa všetky predpoklady pre zrozumiteľné a presvedčivé rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle vyššie uvedených zákonných požiadaviek. Ak by sa aj rozhodnutie javilo stručnejšie v niektorých reakciách odvolacieho súdu na námietky žalovaného, nemožno konštatovať, že by táto stručnosť dosiahla intenzitu porušenia práva na spravodlivý súdny proces.

32.1 Pokiaľ sa týka žalovaným doplneného odvolacieho dôvodu ohľadne zodpovedania otázky prísľubu ďalšej zákazky žalobcu pre žalovaného, je možné ho dopĺňať iba v rámci zákonnej lehoty na podanie odvolania v zmysle § 365 ods. 3 CSP. Uplynutím tejto lehoty možnosť dopĺňať odvolacie dôvody zaniká. K námietke hodnotenia dôkazov výsluchom svedkov, a preukázania skutočnosti, o aký prísľub išlo zo strany žalobcu žalovanému, odvolací súd poukázal na voľné hodnotenie dôkazov, pričom uviedol, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaní dôkazov z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou vnútorného presvedčenia a logického myšlienkového postupu. Odvolací súd správne postupoval v zmysle § 220 ods. 2 CSP, keď v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil. Odôvodnenie má logickú nadväznosť, je zrozumiteľné a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného vyčerpávajúce. Vo viacerých bodoch odôvodnenia sa odvolací súd zaoberal nosnou námietkou žalovaného, a to, že konal pri uzatváraní Dodatku č. 1 v omyle (najmä v bodoch 41. až 50.), ktorý u neho vyvolal žalobca. Po vysvetlení kedy vo všeobecnosti ide o konanie v omyle, a to omyle podstatnom, odvolací súd uviedol, že žalovaný ako podnikateľský subjekt uzatvárajúci Dodatok č.1 si mal a mohol zabezpečiť objektívne informácie o okolnostiach, ktoré považoval za rozhodujúce pre uskutočnenie zamýšľaného právneho úkonu, aby išlo o omyl ospravedlniteľný, čo zistené nebolo. Konštatoval, že žalovaný tiež nepreukázal, že by žalobca u neho omyl úmyselne vyvolal. Uviedol, že v danej veci nebolo podstatné zistenie, či prísľub žalobcu bol alebo bol na priamu zákazku, keďže žalobca podľa neho nemohol žalovaného uviesť do omylu, pretože v konaní bolo preukázané, že žalobca realizuje svoje zákazky verejnými ponukovými konaniami a žalovanému bol tento postup známy a predvídateľný, pričom poukázal, že nemôže byť na ťarchu žalobcu, ak sa žalovaný spoliehal, že zákazku dostane, a zároveň nebude musieť zaplatiť záväzky z Dodatku č. 1 k zmluve. Zároveň dodal, že predmetom posudzovania predmetného sporu nie je motív vzniku záväzkového vzťahu, a to s poukazom na to, že omyl o právnych následkoch, ktoré môže vyvolať zamýšľaný právny úkon, nemá žiadny vplyv

na jeho platnosť. Vysvetlenie rozhodnutia odvolacieho súdu k námietke konania v omyle dovolací súd považuje za zrozumiteľné a dostatočné.

32.2 S poukazom na uvedené dovolací súd nevzhladol taký nedostatok v argumentácii odvolacieho súdu, ako aj konaniu, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, ktoré by malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces tak, ako to namietajú dovolatelia. Dôvod, na základe ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil odvolací súd podrobne vysvetlil a zrozumiteľne zdôvodnil.

33. Po preskúmaní veci dospel dovolací súd k záveru, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje dostatočnú argumentáciu k relevantným odvolacím námietkam žalovaného a nie je ho možné považovať za nedostatočne odôvodnené, resp. prekvapivé. Námietka nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je nedôvodná, preto v posudzovanom prípade nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorá by znamenala porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces, a preto dovolanie žalovaného v tejto časti dôvodov ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ani podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.